

CHECKLISTA – MODEL SPRAWDŹ

SIEDEM PYTAŃ, ZANIM UWIERZYSZ LUB WYŚLESZ DALEJ

- S** - **siła napędowa:** Kto to napisał i jaki ma w tym interes?
- P** - **pochodzenie:** Skąd pochodzi ta informacja? Czy jest dostępna w kilku niezależnych źródłach?
- R** - **rzetelność:** Czy tekst jest poparty faktami czy emocjami? Czy eksperci rzeczywiście istnieją?
- A** - **aktualność:** Kiedy to powstało?
- W** - **wnioski:** Czy autor nie wyciąga zbyt daleko idących wniosków? Czy to nie dowód anegdotyczny?
- D** - **dowód:** Jakie są dowody? Czy są odnośniki do badań i oficjalnych danych?
Może jest na stronie oficjalnej z końcówką .gov.pl?
- Ź** - **źródło:** Gdzie dokładnie opublikowano? Unikaj portali satyrycznych.

Model SPRAWDŹ – opracowanie: Kinga Rogowska.

GDZIE JESTEŚ? DOBIERZ ŚCIEŻKĘ

- ARTYKUŁ / STRONA / POST Z LINKIEM
→ pełny SPRAWDŹ + czytanie lateralne: sprawdź wiarygodność nadawcy w innych źródłach.
- FEED (TikTok, Instagram, YouTube)
→ STOP przed udostępnieniem.
- Trzy pytania: Co teraz czuję? Czy znam nadawcę? Czy widziałem to poza tym feedem?
- CHAT GRUPOWY (WhatsApp, Messenger)
→ PYTAJ zamiast ZAPRZECZAJ. Zamiast „to nieprawda” napisz: „Skąd masz ten materiał?”
lub „Widziałeś/aś jakieś sprawdzenie tego?”

Pamiętaj: silna emocja = sygnał, żeby się zastanowić i nie wysłać natychmiast.